

Sygn. akt IV KK 214/16

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Jarosław Matras

Protokolant Anna Kowal

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej J. G.,

w sprawie M. B.

oskarżonego z art. 35 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 17 listopada 2016 r.,

kasacji, wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 27 października 2015 r., sygn. akt VII Ka (...)

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Ż.

z dnia 24 lutego 2015 r., sygn. akt II K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w B. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

M. B. stanął pod zarzutem, że w dniu 23 października 2013 r. w Ż., strzałem z wiatrówki zabił psa rasy „Yorkshire terier” maści brązowo - szarej na szkodę A. W., tj. o przestępstwo z art. 35 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt.

Sąd Rejonowy w Ż. wyrokiem z dnia 24 lutego 2015 r., sygn. akt II K (...), uznał oskarżonego M. B. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, stanowiącego przestępstwo z art. 35 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt i za to na mocy tego przepisu wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 3 lata, a nadto karę 50 stawek dziennych grzywny po 20 złotych i orzekł nawiązkę w kwocie 500 złotych na rzecz Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Ż. oraz zobowiązał oskarżonego do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej kwoty 3 000 złotych w terminie 3 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku.

Obrońca oskarżonego zaskarżył powyższy wyrok w całości i wniósł o jego zmianę w całości i uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Po rozpoznaniu apelacji wyrokiem z dnia 27 października 2015 r., VII Ka (...), Sąd Okręgowy w B. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w Ż. i uniewinnił M. B. od zarzucanego mu czynu.

Kasację od tego wyroku wniósł pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej, zarzucając mu rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego:

- art. 7 k.p.k., poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób sprzeczny z zasadami swobodnej oceny poprzez uznanie, iż zebrany w przedmiotowej sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do uznania, iż sprawca działał umyślnie (z zamiarem bezpośrednim lub ewentualnym), a celem jego działania było zabicie psa lub jego okaleczenie, albo przynajmniej przewidując taką sytuację godził się z taką możliwością;

- art. 452 § 2 k.p.k., poprzez odstąpienie od przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego z zakresu balistyki na okoliczność wykazania, czy śrut znaleziony w

ciele psa, trafił w niego bezpośrednio czy też po rykoszecie, skoro Sąd II instancji powziął wątpliwości co do toru lotu śrutu.

W konkluzji kasacji wniesiono o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 27 października 2015 r., sygn. akt VII Ka (...), i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

W toku rozprawy kasacyjnej prokurator poparł kasację i zawarty w niej wniosek.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna.

Choć wskazane przez autora kasacji przepisy prawa procesowego, których naruszenia miał się dopuścić w postępowaniu odwoławczym Sąd Okręgowy, nie oddają precyzyjnie istoty zarzutu, to jednak treść kasacji i jej uzasadnienia nie pozostawia wątpliwości co do tego, jakie uchybienie procesowe stało się podstawą wniesienia w niniejszej sprawie tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Istotą zarzutu kasacji jest niezasadne, zdaniem skarżącego, rozstrzygnięcie przez Sąd Okręgowy na korzyść oskarżonego wątpliwości co do możliwości przypisania mu zamiaru popełnienia zarzucanego czynu. Zarzut ten okazał się zasadny – zdaniem Sądu Najwyższego rozstrzygnięcie tych wątpliwości na korzyść oskarżonego bez uprzedniej próby uzupełnienia w tym zakresie postępowania dowodowego było przedwczesne.

W poczynionych ustaleniach faktycznych Sąd Rejonowy przyjął, że oskarżony M. B. strzelał do psa pokrzywdzonej A. W. ze swojej wiatrówki, a skutkiem tego zachowania oskarżonego było śmiertelne postrzelenie psa i jego zgon. Tych ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy w postępowaniu odwoławczym nie zakwestionował, zauważył jednak, że Sąd Rejonowy nie zbadał dostatecznie kwestii zamiaru, z jakim oskarżony strzelał do psa, tymczasem okoliczność ta ma znaczenie decydujące dla możliwości przypisania oskarżonemu przestępstwa z art. 35 ustawy o ochronie zwierząt, gdyż może ono być popełnione jedynie umyślnie. Spostrzeżenie to było trafne, gdyż istotnie uzasadnienie Sądu Rejonowego nie zawiera rozważań dotyczących przypisania oskarżonemu zamiaru zabicia psa. Niemniej przyjęty przez Sąd Okręgowy sposób rozstrzygnięcia wątpliwości co do zamiaru, z jakim działał oskarżony, był całkowicie nietrafny. Sąd Okręgowy nie

podjął próby uzupełnienia postępowania dowodowego w tym kierunku, nie zawarł też w uzasadnieniu wyroku powodów, dla których takiej próby zaniechał. Rozstrzygnięcie uniewinniające oparte zostało o zasadę *in dubio pro reo* z art. 5 § 2 k.p.k., co wynika jasno ze stwierdzenia Sądu Okręgowego: „*Skoro przeprowadzone postępowanie nie wykazało, iż oskarżony umyślnie zabił psa wskazanego w zarzucie należało go uniewinnić.*”

Tymczasem zaniechanie uzupełnienia postępowania dowodowego i zastosowanie zasady z art. 5 § 2 k.p.k. było w realiach sprawy błędne. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. (a więc w czasie rozpoznawania niniejszej sprawy przez Sąd Okręgowy) „*Wątpliwości, których nie usunięto w postępowaniu dowodowym, rozstrzyga się na korzyść oskarżonego*”. Przepis ten nie może być jednak wykładany w oderwaniu od spoczywającego na organie postępowania obowiązku wszechstronnego wyjaśnienia istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności sprawy. W szczególności z przepisu art. 366 § 1 k.p.k., stosowanego w postępowaniu apelacyjnym na podstawie art. 458 k.p.k., wynika spoczywający na przewodniczącym składu sądu odwoławczego obowiązek wyjaśnienia wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności sprawy (mimo zmiany przepisu art. 366 § 1 k.p.k. z dniem 1 lipca 2015 r., w niniejszej sprawie zastosować należało brzmienie omawianego przepisu sprzed tej daty, a wynika to z wyraźnego nakazu zawartego w art. 36 pkt 2 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw). Oznacza to, że zasada *in dubio pro reo* mogła znaleźć zastosowanie tylko po uprzedniej bezskutecznej próbie rozstrzygnięcia pojawiającej się wątpliwości co do zamiaru oskarżonego, w drodze uzupełnienia postępowania dowodowego przez sąd odwoławczy w trybie art. 452 § 2 k.p.k. (również w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r.; ewentualnie, gdyby wymagało to przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości lub w znacznej części, zasadne było uchylenie wyroku i przekazanie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu). Takiej próby Sąd Okręgowy nie podjął, zaś wątpliwość mimo tego uznał za nierozstrzygalną. Dodać należy, że w sprawie istnieją możliwości dowodowego wyjaśnienia zamiaru oskarżonego. Jak trafnie wskazano w kasacji, pewne światło na kwestię zamiaru oskarżonego mogło rzucić badanie śrutu wydobytego z ciała zabitego psa,

pozwoiłoby bowiem ustalić, czy pies został postrzelony bezpośrednio, czy też padł ofiarą rykoszetu, a to umożliwi dalsze wnioskowanie co do zamiaru oskarżonego. W takim stanie rzeczy zastosowanie art. 5 § 2 k.p.k. jawi się jako bezpodstawne.

Co więcej, postępowanie Sądu Okręgowego naruszyło również normę art. 437 § 2 k.p.k. (w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r., stosownie do art. 36 przywołanej wyżej ustawy z dnia 27 września 2013 r.), zgodnie z którym reformatoryjne orzekanie sądu odwoławczego, w tym zmiana wyroku skazującego na uniewinniający, może nastąpić tylko *„jeśli pozwalają na to zebrane dowody”*. Tymczasem Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie wydał tego rodzaju orzeczenie, mimo że zebrane w sprawie dowody nie pozwalały jednoznacznie rozstrzygnąć wszystkich okoliczności decydujących o rozstrzygnięciu.

Konkludując, zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego narusza przepisy art. 366 § 1 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k. i art. 437 § 2 k.p.k. (w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r.), a uchybienia te mają charakter rażący i bez wątpienia wpłynęły na treść rozstrzygnięcia. W takim stanie sprawy konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w B. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

r.g.